

Prijelazni instrument
Europske unije za Hrvatsku

STRATEGIJA PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA

*Jačanje kapaciteta Ministarstva zaštite okoliša i energetike
za prilagodbu klimatskim promjenama te priprema
Nacrta Strategije prilagodbe klimatskim promjenama*

www.prilagodba-klimi.hr

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I ENERGETIKE

eptisa
Adria d.o.o.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I ENERGETIKE

eptisa
Adria d.o.o.

Prijelazni instrument, Jačanje kapaciteta Ministarstva zaštite okoliša i energetike za prilagodbu klimatskim promjenama te priprema Nacrta Strategije prilagodbe klimatskim promjenama

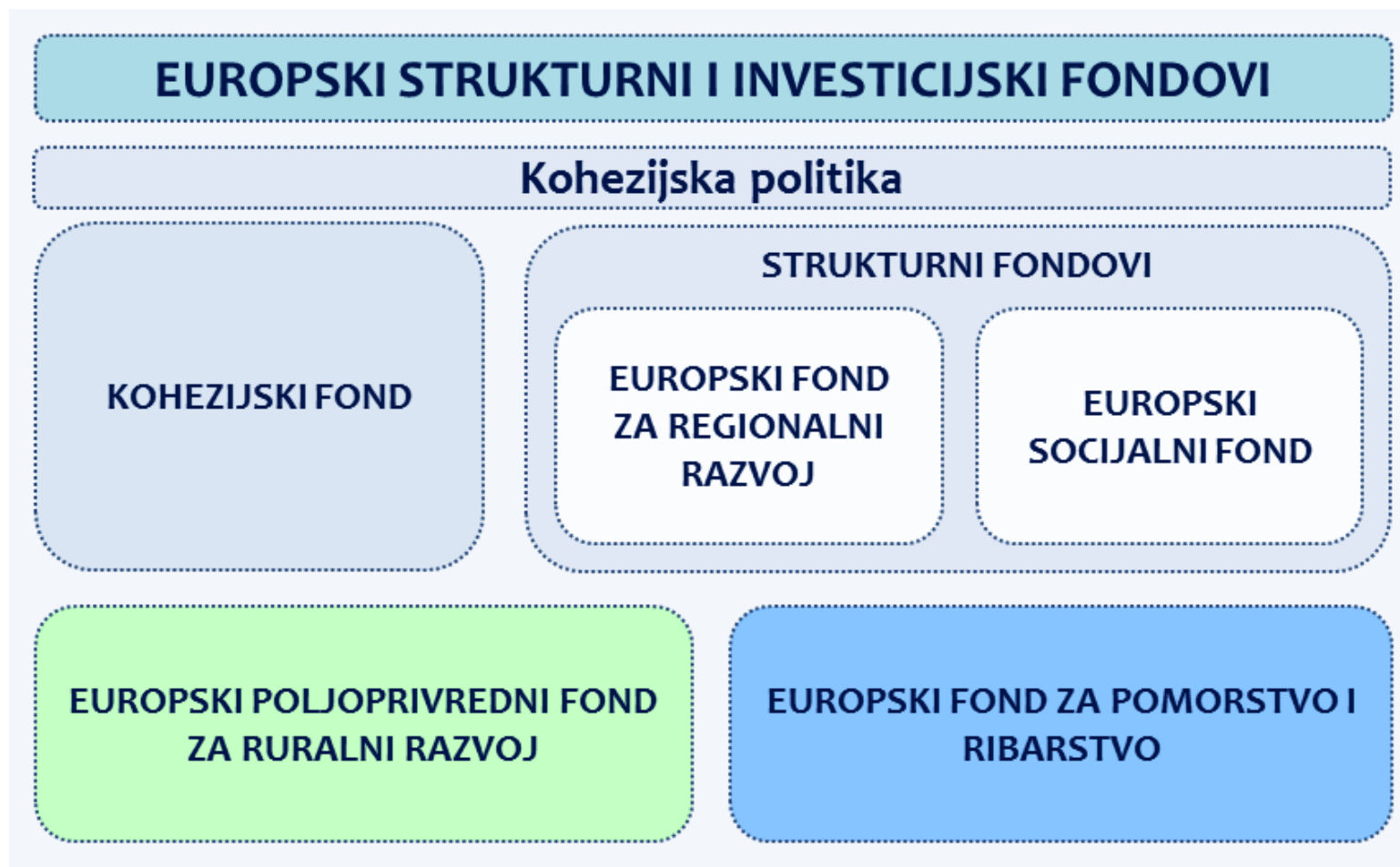
Ekonomija i klimatske promjene – dostupni financijski instrumenti EU

Jelena Drndić
Varaždin 21.3.2017.

Ovaj projekt financira Europska unija

Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost Eptisa Adria d.o.o. i ne predstavlja nužno stav Europske unije.

PRIMJERI FONDOVA *EU* KROZ KOJE SE FINANCIRAJU KLIMATSKE AKTIVNOSTI (2014.-2020.)

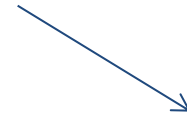
www.strukturfondovi.hr

U financijskom razdoblju 2014.-2020. RH je iz Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova na raspolaganju ukupno 10,676 milijardi eura.

EUROPA 2020
11 tematskih ciljeva

EUROPSKI STRUKTURNI I INVESTICIJSKI FONDOVI (ESIF)
2014.-2020.

EFRR
KF

OP „KONKUREN-
TNOST I
KOHEZIJA”
(OPKK)

ESF

OP
„UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI”
(OPULJP)

EFPR

OP
POMORSTVO I
RIBARSTVO

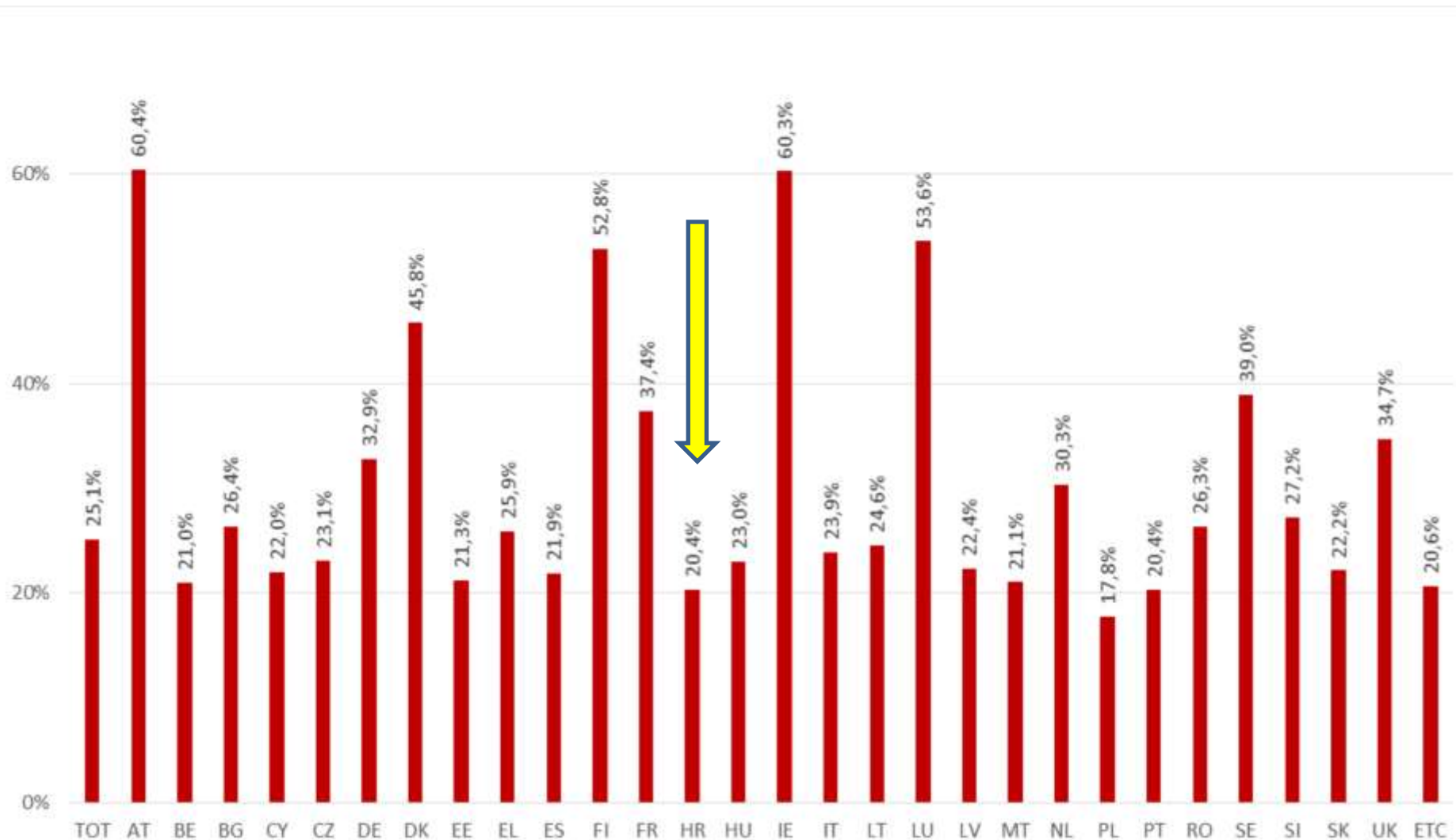
EPFRR

PROGRAM
RURALNOG
RAZVOJA

Podrška klimatskim aktivnostima kroz ESIF 2014.-2020.

Fond/ Program	EU 28 ukupno (milijuni EUR)	Ublažavanje klimatskih promjena (%)	PRILAGODBA klimatskim promjenama (%)	Aktivnosti koje indirektno utječu na klimatske promjene (%)	UKUPNO vezano uz klimatske aktivnosti	HRVATSKA Ukupni dio vezan uz klimatske aktivnosti (%)
Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	187.469	15,9	1,6	1,7	19,8	20,4
Kohezijski fond (KF)	63,393	21,1	4,7	2,0	28,8	15,6
Europski socijalni fond (ESF)	82,223	1,4	-	-	1,4	0,3
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	98,619	5,5	7,6	44,0	57,1	44,7
Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)	5,749	-	-	-	17,7	18,2
UKUPNO	444,126	11,2	3,0	10,7	25,1	20,4
Europska teritorijalna suradnja	9,129	11,2	4,7	4,8	20,6	
SVEUKUPNO	453,318	11,2	3,1	10,6	25,1	

Podrška klimatskim aktivnosti kroz **ESIF** po zemljama članicama EU

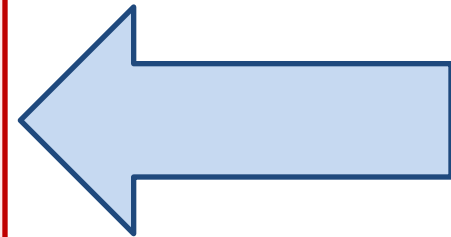

Sredstva za klimatske aktivnosti po tematskim ciljevima

Tematski cilj		EU 28 % udjela ESIF-a u klimatskim aktivnostima	Hrvatska % udjela ESIF u klimatskim aktivnostima
1	Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija	1,5	1,9
2	Jačanje pristupa i korištenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija		
3	Jačanje konkurentnosti MSP, poljoprivrednog sektora (EPFRR) te sektora ribarstva i akvakulture (EFPR)	0,7	1,5
4	Podrška približavanju prema ekonomiji temeljenoj na niskim emisijama CO ₂ , u svim sektorima	34,3	32,5
5	Promicanje prilagodbe klimatskim promjenama, prevencija te upravljanje rizicima	6,5	13,4
6	Zaštita okoliša i promicanje učinkovitosti resursa	42,4	29,7
7	Promicanje održivog prometa te uklanjanje uskih grla na ključnoj infrastrukturi prometne mreže	9,7	15,6
8	Promicanje zapošljavanja i podrška mobilnosti radne snage	1,2	0,2
9	Promicanje socijalnog uključivanja i borba protiv siromaštva		
10	Ulaganje u obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje		
11	Jačanje institucionalnih kapaciteta i učinkovita javna uprava	0,1	

Pregled okvirnih područja djelovanja u TC4, TC5 i TC6

TC	EFRR/KF	EFPRR - Poljoprivreda i ruralni razvoj	EFPR – Ribarstvo i akvakultura
4	Promicanje proizvodnje i distribucije OIE i mjera EnU u industriji, u javnom sektoru i u kućanstvima; Skladištenje energije, smart gridovi; Promicanje strategija nisko-ugljičnog razvoja za sva područja, a posebno u urbanim područjima, uključujući promociju održive mobilnosti i smanjenja vezanog vremena prilagodbe Promicanje istraživanja, inovacija i usvajanja nisko-ugljičnih tehnologija Razvoj bio-ekonomije sa jakom komponentom vezanom za klimatske promjene	Povećanje energetske i resursne učinkovitosti, otpornosti na klimatske promjene u području <u>poljoprivrede, prehrambenog i šumarskog sektora</u> Održivo <u>upravljanje zemljištem, vodama i tlama</u> Smanjenje emisije amonijaka i metana iz poljoprivrede i povećanje sekvenciranja CO2 iz poljoprivrede i šumarstva Promocija OIE u poljoprivredno-prehrambenom sektoru i općenito u ruralnim područjima Održiva proizvodnja biomase, uspostava bioplinskih postrojenja, konverzija prema energetskim usjevima	Povećanje upotrebe obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti u području ribolova i akvakulture Povećanje energetske učinkovitosti plovila i jedinica za obradu u području ribolova
5	Razvoj nacionalni strategija prilagodbe klimatskim promjenama Investicije u povećanje kapaciteta prilagodbe u urbanim područjima Prevenција, upravljanje rizicima i katastrofama u slučaju suša, poplava, šumskih požara, toplinskih valova, obalnih erozija Razvoj alata za otkrivanje i upozoravanje te aktivnosti javnog osvještavanja Sektorske mjere usmjere na povećanje otpornosti na katastrofe	Upravljanje tlama i sprečavanje degradacije tala, sprečavanje emisija stakleničkih plinova Održivo upravljanje vodama i smanjenje pritiska na vodne resurse od navodnjavanja Smanjenje klimatski uzrokovanih šteta u poljoprivredi Pošumljavanje požarom degradiranih područja Prevenција izbijanja požara i upravljanje katastrofama Poboljšanje upravljanja rizicima koji se odnose na nepovoljne klimatske uvjete (visoke temperature, suša, poplava i obalna erozija) i podizanje svijesti o rizicima Povećanje kapaciteta prilagodbe ekosustava vezanog za poljoprivredu i šumarstvo	Nije relevantan
6	Energetska i resursna učinkovitost u području upravljanja vodama, tlom, otpadom i zrakom Održavanje i obnova zelene infrastrukture Održivi urbani razvoj, urbana regeneracija, čišćenje zagađenih površina, rehabilitacija brown-field površina, zaštita od poplava Sinergija sa TO5 u prevenciji, upravljanju rizicima i sustavima uzbunjivanja, održavanju zdravih ekosustava i staništa, očuvanju biološke raznolikosti.	Učinkovito <u>upravljanje vodama</u> i smanjenje onečišćujućih tvari u vodama, <u>sprečavanje erozije tla</u> Održivo upravljanje šumama, povećanje šumskog pokrova Poticanje očuvanja biološke raznolikosti kroz organski uzgoj, oporavak, održavanje i poboljšanje ekosustava vezanog za poljoprivredu i šumarstvo Poticanje sekvenciranja ugljika i smanjenje emisija u poljoprivredi i šumarstvu	Energetska i resursna učinkovitost u području ribolova i akvakulture Restauracija i očuvanje bioraznolikosti morskog i kopnenoga vodnog područja, stvaranje novih radnih mjesta u "blue" ekonomskom sektoru, prilagodba

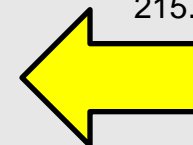
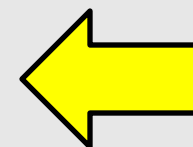

Financiranje mjera **ublažavanja** klimatskih promjena kroz OP **Konkurentnost i kohezija (EFRR)**

TC	Prioritetne osi	Mjere ublažavanja klimatskih promjena	Ukupna alokacija za investicijske prioritete u RH u EUR
1b	Promicanje poslovnih ulaganja u inovacijama i istraživanjima te razvoj veza i sinergija između poduzeća, IR centara i visokog obrazovanja	Poticaji za uvođenje energetske i resursnog sustava upravljanja u poduzećima Pilot projekti energetske pregleda tvrtki Poticaji inovacijama usmjereni na ublažavanje klimatskih promjena	330.470.426
4a	Promicanje proizvodnje i distribucije energije iz obnovljivih izvora energije	Demonstracijski projekti za nove energetske tehnologije i korištenje OIE Poticaji za ulaganja u manja energetska postrojenja koja koriste biomasu, hidroenergiju ili energiju vjetra kao pogonsko gorivo Pilot projekti stabilizacije dalekovodne mreže poput projekata pohranjivanja energije, primjene pametnih distribucijskih sustava, inteligentnim upravljanjem opterećenjem i inteligentna kontrola mreže, pametne mreže i pametna brojila	RH tek treba definirati mjere/aktivnosti u sklopu ove prioritetne osi
4b	Promicanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u poduzećima	Pilot i demonstracijski projekti energetske učinkovitosti, uštede energije i korištenje OIE u poduzećima koje može uključivati modernizacija i obnovu opreme vezane za opskrbu el. energijom, opreme za grijanje i hlađenje	100.000.000
4c	Podupiranje energetske učinkovitosti, pametnog upravljanja energijom i korištenje obnovljivih izvora energije u javnoj infrastrukturi, uključujući javne zgrade te u stambenom sektoru	Poticaji za energetske obnovu javnih zgrada – izolacija toplinske ovojnice, zamjena stolarije Poticaji za korištenje OIE u javnim zgradama Poticaji za povećanje energetske učinkovitosti javne infrastrukture poput javne rasvjete i postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda	411.810.805
4e	Promocija niskougličnih strategija urbanih područja i održive urbane mobilnosti	Poticaji za planiranje održive urbane mobilnosti Poticaji za stanice i terminale koje mogu osigurati pomak prema održivom transportu Poticaji za kupovinu osobnih vozila s niskom emisijom i poticaji za biciklističku infrastrukturu	RH tek treba definirati mjere/aktivnosti u sklopu ove prioritetne osi
7c	Razvoj i poboljšanje okolišno prihvatljivih i niskougličnih prometnih sustava	Poticaji za ulaganja u javna prijevozna sredstva s niskom emisijom i za ulaganja u biciklističku infrastrukturu Poticaji za ulaganja u objekte i sredstva prijevoza na unutarnjim vodnim plovnim putevima	RH tek treba definirati mjere/aktivnosti u sklopu ove prioritetne osi

Financiranje mjera **prilagodbe** klimatskim promjenama kroz OP Konkurentnost i kohezija (EFRR, KF)

TC	Prioritetne osi	Mjere prilagodbe klimatskim promjenama	Ukupna alokacija za investicijske prioritete RH u EUR
5a EFRR	Podupiranje ulaganja za prilagodbu na klimatske promjene , uključujući pristupe temeljene na ekosustavu	Planiranje i izgradnja ili obnova mjera zaštita od poplava Izrada studija procjene klimatskih utjecaja, ranjivosti i rizika na regionalnoj i lokalnoj razini; Izrada karata područja u riziku od poplava i odrona Izrada sustava za praćenje klimatskih promjena; Izrada regionalnih strategija za integrirano upravljanje obalnim područjem s ciljem sprječavanja i minimiziranja rizika od klimatskih promjena; Izgradnja štيتova za priobalnu zaštitu i stabilizaciju obale u području gdje je došlo do erozije ili području kojem prijete porast razine mora; Nabava opreme sprječavanje erozije tla uzrokovane morem Ulaganja u unapređenje i razvoj sustava upozoravanja i informiranje o prijetnjama i operacijama spašavanja	30.396.147
5i KF	Potpura ulaganjima za prilagodbu klimatskim promjenama	Razvoj i modernizacija infrastrukture i ICT sustava za praćenje i upozoravanje na ozbiljne hidro-meteorološke fenomene kako bi se zaštitili od rizika povezanih sa klimatskim promjenama (uglavnom vezanih uz poplave i eroziju obale) Izgradnja ili obnova infrastrukture kako bi se smanjio utjecaj od ekstremnih vremenskih pojava Aktivnosti vezane uz upravljanje poplavnim rizicima i aktivnosti vezane uz zaustavljanje negativnih posljedica erozije obale poput izgradnje brana i nasipa za zadržavanje pijeska, potpornih zidova i sl. Intervencije za zaštitu i poboljšanje biološke raznolikosti u odnosu na učinke klimatskih promjena	RH tek treba definirati mjere/aktivnosti u sklopu ove prioritetne osi
5b EFRR	Promicanje ulaganja koja se odnose na posebne rizike, osiguranje otpornosti na katastrofe i razvoj sustava za upravljanje katastrofama	U mnogim slučajevima slične kao pod 5a Aktivnosti vezane za radove na otklanjanju rizika i pripremi planova upravljanja rizicima vezanim uz poplave, šumske požare, obalne erozije i erozije tla i sl. Jačanje svijesti o rizicima, sustavima upozoravanja i kriznom upravljanju	215.000.000
6d EFRR	Zaštita i obnova bioraznolikosti i tla te promocija "ekosistem services" kroz Natura 2000 i zelenu infrastrukturu	Zelena infrastruktura (poput obnavljanja prirodnih poplavnih područja) koja postiže višestruke koristi, uključujući elemente prilagodbe poput zaštite od poplavnih rizika i efekt skladištenja ugljika. Ponovno uspostavljanje prirodnih poplavnih područja je uključeno i kroz 5a, 5b i 6d	RH tek treba definirati mjere/aktivnosti u sklopu ove prioritetne osi

Primjer aktivnosti/mjera OP Konkurentnost i kohezija (EFRR i KF)

Prioritetna os 5 - Klimatske promjene i upravljanje rizicima

Investicijski prioritet:

IP 5a - Podupiranje ulaganja za prilagodbu na klimatske promjene, uključujući pristupe temeljene na ekosustavu

Aktivnosti

- mjere za poboljšanje kvalitete i raspoloživosti podataka uključujući istraživanja vezana uz utjecaje klimatskih promjena i prilagodbu
- jačanje administrativnih i tehničkih kapaciteta javnih ustanova
- komunikacijske strategije, radionice i javne događaje, pripremu i dijeljenje edukacijskih materijala, savjetovanje stanovništva, internetske informacijske portale i dr.
- **pripremanje akcijskih planova za prilagodbu klimatskim promjenama na lokalnim razinama, integracija mjera prilagodbe u sve strateške i razvojne dokumente, razvoj planova za sprječavanje učinaka klimatskih promjena u sektorima koji su osjetljivi na klimatske promjene i razvoj metoda za provedbu mjera prilagodbe.**

Korisnici

- javne ustanove koje se bave klimatskim promjenama i utjecajima, Hrvatske vode, tijela lokalne vlasti, NVO-ovi, znanstvene i akademske institucije.

Investicijski prioritet:

IP 5b - Promicanje ulaganja koja se odnose na posebne rizike, osiguranje otpornosti na katastrofe i razvoj sustava za upravljanje katastrofama

Aktivnosti

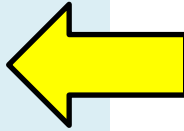
- programi podizanja svijesti o rizicima, promicanje i obrazovanje te priprema specifičnog projekta u sektorima koji su zahvaćeni najuobičajenijim katastrofalnim događajima i koji su prepoznati u postojećim nacionalnim strateškim dokumentima
- razvoj organizacijskih sustava i kapaciteta za zaštitu od svih katastrofa i organizacija upravljanja
- nabava i izgradnja opreme i infrastrukture za smanjenje štete od katastrofa odnosno odgovora na katastrofe
- mjere za upravljanje rizicima od poplava

Korisnici

- Državna tijela i organizacije odgovorne za upravljanje rizicima/katastrofama i prikupljanje podataka, Hrvatske vode te regionalna i lokalna tijela vlasti.

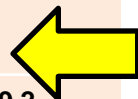
Raspodjela sredstava za klimatske aktivnosti unutar EFPR – OP Pomorstvo i ribarstvo

Prioriteti Unije		TC	Hrvatska % udjela ESIF u klimatskim aktivnostima
1	Poticanje okolišnog održivog, resursno učinkovitog, inovativnog, konkurentnog i na znanju utemeljenog ribarstva	3,4,6,8	34,4
2	Poticanje okolišno održive, resursno učinkovite, inovativne, konkurentne i na znanju utemeljene akvakulture	3,4,6,8	21,9
3	Poticanje provedbe ZRP-a	6	13,8
4	Povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije	8	7,5
5	Poticanje stavljanja na tržište i prerade	3	16,1
6	Poticanje provedbe integrirane pomorske politike	6	0,4
Alokacija za klimatske aktivnosti u milijunima EUR			46 (18,22%)
Ukupna alokacija za EFPR			252,6

Raspodjela sredstava za klimatske aktivnosti unutar Programa Ruralnog razvoja (EFPR)

Prioriteti Unije		Mjera	Alokacija RH u MEUR	RH % udjela u klimatskim aktivnostima
2	Jačanje isplativosti poljoprivrednoga gospodarstva i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama		573,24	
3	Promicanje organizacije lanca opskrbe hranom, uključujući preradu i plasiranje poljoprivrednih proizvoda na tržište, dobrobit životinja te upravljanje rizikom u poljoprivredi		278,96	
3b	Olakšavanje ulaska poljoprivrednika s odgovarajućom izobrazbom u sektor poljoprivrede, a pogotovo generacijske obnove	M05, M17	174,79	2,9
4	Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom		657,63	
4a	Obnovu, očuvanje i povećanje bioraznolikosti, uključujući u područjima mreže Natura 2000. i u područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima i poljoprivredu velike prirodne vrijednosti, kao istanje europskih krajobraza	Poljoprivreda M01, M02, M04, M10, M11, M13 Šumarstvo M01, M02, M08	605,63 51,99	9,2
4b	Bolje upravljanje vodama, uključujući upravljanje gnojivima i pesticidima			9,2
4c	Sprečavanje erozije tla i bolje upravljanje tlom			9,2
5	Promicanje učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promjene u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru		200,60	
5a	Povećanje učinkovitosti u korištenju voda u poljoprivredi			-
5b	Povećanje učinkovitosti u korištenju energije u poljoprivredi i preradi hrane			-
5c	Olakšavanje opskrbe i korištenja obnovljivih izvora energije, nusproizvoda, otpada, ostataka i drugih neprehrambenih sirovina u svrhu biogospodarstva	M04	94,05	3,9
5d	Smanjenje emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje	M04, M10	89,31	3,7
5e	Poticanje pohrane i sekvenciranja ugljika u poljoprivredi i šumarstvu	M10	17,23	0,7
6	Promicanje društvene uključenosti, suzbijanja siromaštva te gospodarskog razvoja u ruralnim područjima		468,24	
6b	Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima	M07, M19	333,42	5,7
RH Alokacija za klimatske aktivnosti u milijunima EUR				45
EU28 prosjek Alokacija za klimatske aktivnosti u milijunima EUR				57

Mjere

M04	Ulaganja u fizičku imovinu 4.1 Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva -Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava-Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš-Korištenje obnovljivih izvora energije 4.2 Potpora za ulaganja u preradu, marketing i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda -Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima-Korištenje obnovljivih izvora energije 4.3 Potpora za ulaganja u infrastrukturu vezano uz razvoj, modernizaciju i prilagodbu poljoprivrede i šumarstva -Ulaganja u šumsku infrastrukturu-Korištenje vode u poljoprivredi-Komasacija poljoprivrednog zemljišta 4.4 Potpora za neproduktivna ulaganja povezana s ostvarenjem ciljeva poljoprivrede, okoliša i klimatskih promjena
M08	Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje isplativosti šuma 8.1 Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva i šumsko uzgojnim radovima; 8.2 Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva. 8.3 Konverzije degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura; 8.4 Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture. 8.5 Marketing drvnih i ne drvnih šumskih proizvoda.
M10	Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene 10.1 Plaćanja obveza povezanih s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama -Obrada tla i sjetva na terenu s nagibom za oranične jednogodišnje kulture-Zaravnjivanje trajnih nasada-Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti-Pilot mjera za zaštitu kosca (Crex crex)-Pilot mjera za zaštitu leptira-Uspostava poljskih traka-Održavanje ekstenzivnih voćnjaka-Održavanje ekstenzivnih maslinika-Očuvanje ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja 10.2 Potpora za očuvanje i održivu uporabu i razvoj genetskih resursa u poljoprivredi sadrži 1 tip operacije -Očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih resursa u poljoprivredi
M11	Ekološki uzgoj 11.1 Plaćanja za prijelaz na ekološke poljoprivredne postupke i metode 11.2 Plaćanja za održavanje ekoloških poljoprivrednih postupke i metoda
M13	Plaćanja povezana s područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima Nadoknada dodatnih troškova proizvodnje i smanjenih prihoda (zbog smanjenih prinosa), koji su rezultat nepovoljnih prirodnih uvjeta
M17	Upravljanje rizikom Premije za osiguranje uroda, životinja i bilja

Financiranje mjera vezanih za klimatske promjene kroz EFPR u području **POLJOPRIVREDE**

Mjere vezane za klimatske promjene	Mjere	Prioritet	Prilagodba /Ublažavanje
Tla i zemljišta			
Prevenција erozije	M10, M13	4c	P
Upravljanje tlom	M10, M11	4c, 4a, 5e	P/U
Pohrana/sekvestracija ugljika u tlu. Povećanje organske tvari u tlu.	M10	4c, 5e	U/P
Pomak prema ili održavanje intenzivne ispaše na močvarnim tlima	M11, M13	4a, 4b, 4c, 5d	U/P
Diversifikacija biljnih vrsta (daljnje ozelenjivanje)	M13	4a, 4c	P/U
Obnova zemljišta	M10	4a, 4c	P/U
Obnova močvarnih područja	M04, M10	4a, 4b, 4c, 5d	U/P
Poboljšanje upravljanja zemljištem kroz bolje prikupljanje podataka i upravljački sustav	M04	4a, 4b, 4c	P/U
Biljke, priroda i bioraznolikost			
Zaštita i upravljanje prirodom	M10	4a	P/U
Zaštita i upravljanje bioraznolikošću	M11	4a	P/U
Osiguranje od štetnika i bolesti	M17	3b, 4a	U/P
Promocija novih kultivara	M04	4a	P/U
Voda			
Vodna učinkovitost	M10, M11	4b, 5a	P
Poboljšane tehnike i tehnologije navodnjavanja	M04	4b, 5a	P
Nasipavanja, sprječavanje poplava i upravljanja vodnim tokovima	M04, M13	4b, 5a	P
Stoka i gnojivo			
Poboljšano upravljanje gnojem i gnojivom	M10, M04	4b, 4c	U/P
Uzgoj i genetski izvori	M10	5d, 4b	P/U
Energetika			
Mjera poboljšanja energetske učinkovitosti na farmama	M04	5b	U/P

Financiranje mjera vezanih za klimatske promjene kroz EFPRR u području ŠUMARSTVA

Mjere vezane za klimatske promjene	Mjere	Prioritet	Prilagodba/Ublažavanje
Vežanje ugljika kroz promjenu upravljanja šumama	M15, M08	5e, 4a	P/U
Vežanje ugljika kroz pošumljavanje	M08	5e, 4a	U/P
Očuvanje i/ili poboljšanje šumskih genetskih resursa	M15	5e, 4a	P
Poboljšanje gospodarenja šumama (planovi, prakse, prikupljanje podataka)	M15	4a, 5e	P/U
Obnova šuma nakon požara i zaštita od požara	M08	4a	P/U
Očuvanje biološke raznolikosti i/ili staništa u šumama	M08	4a, 5e	P/U
Proizvodnja bioenergije/obnovljive izvore energije	M08	5c, 5e	U/P
Šumska industrijska inicijativa (uglavnom učinkovitost i korištenje ostataka i otpada)	M08	5c, 5e	P/U

PRIMJERI PROGRAMA EU KROZ KOJE SE FINANCIRAJU KLIMATSKE AKTIVNOSTI 2014.-2020.

www.obzor2020.hr

IZVRSNA
ZNANOST

INDUSTRIJSKO
VODSTVO

DRUŠTVENI
IZAZOVI

1. Zdravlje, demografske promjene i kvaliteta života
2. Sigurnost hrane, održiva poljoprivreda i šumarstvo, istraživanje mora, pomorja i unutarnjih voda i bioekonomija
3. Sigurna, čista i učinkovita energija
4. Pametni, zeleni i integrirani promet
- 5. Klimatska aktivnost, okoliš, učinkovitost resursa i sirovine**
6. Uključiva inovativna i promišljena društva
7. Sigurna društva

35 %
ukupnog
proračuna

POTPROGRAM OKOLIŠ

POTPROGRAM KLIMATSKE
AKTIVNOSTI

Prioritetna područja

- Ublažavanje klimatskih promjena
- **Prilagodba klimatskim promjenama**
- Upravljanje i informacije na području klime

25%

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I ENERGETIKE

eptisa
Adria d.o.o.

HVALA

jdrndic@eptisa.com